

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înregistrat în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra”

Redactor responsabil: **Nic. Nicoară-Dobârceanu**

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

In fiecare ceas!

Greutățile vieții, unele pe cari nu le putem înfruntă cu toată truda noastră, altele pe cari ni le fac cei răi și dușmănoși, altele pe cari ni le facem și noi înși-ne din nepriceperea și îndărătnicia noastră, apasă adeseori asupra noastră cu toată povara lor. În astfel de ceasuri nu ne mai vine să vedem și să ne gândim la nimic decât la greutatea vieții de toate zilele. Mai ales în vremuri de războiu cum sunt cele de azi.

Ci, după cum nu ne este îngăduit să trecă nici un ceas din viața noastră uitând că este un Dumnezeu care ne vede și ne știe, și care ne poate ajuta și scăpa și de cele mai mari dureri, necazuri și primejdii, ori cât de tare am fi amărâți cu inima, tot asemenea nu este îngăduit în nici un ceas al zilelor de azi să uităm că, pe lângă durerile și suferințele proprii, mai este o durere și o suferință a neamului nostru întreg, care le covârșește pe toate cele personale ale noastre!

În vremurile cumplite de azi, mai mult decât în zilele bune, suntem datori să ne aducem aminte, și să ne zacă mereu la inimă în fiecare ceas că hotărârile țării românești sunt încă în primejdie, că unele sunt încă prăbușite, că trupul neamului e sfâșiat, că rana vieții noastre naționale nu este încă închisă.

Să ne aducem în fiecare ceas aminte că idealul nostru național încă nu-i restabilit, căci e nevoie să fim gata a aduce orice jertfă pentru viitorul nostru și al urmașilor noștri.

Să ne întrebăm în fiecare ceas că ce sunt toate necazurile, durerile și suferințele noastre ale fiecăruia, pe lângă însângerata durere a neamului?

Să ne gândim că noi fiecare, — de bine de rău — tot mai avem un ceas de odihnă, de mângâiere, ori chiar de bucurie, dar neamul nostru al tuturor, nu poate avea încă nici o clipă de înseninare! În sufletul lui, se frământă viitorul, și nu vrea, nu-l poate vedea decât în strălucirea și dreptatea din care a căzut fără vina lui.

Să ne gândim în fiecare ceas, câtă vreme lumina minții ne luminează și sănătatea inimii ne dă putere, că necazurile ce ne copleșesc sunt trecătoare, — ori ne merge bine, ori ne merge rău, — și că dată și binele și răul nostru individual, al fiecăruia, se va sfârși.

Să ne aducem aminte că noi fiecare suntem muritori. Dar neamul e nemuritor. Să ne aducem aminte mereu că neamul — adică copiii, nepoții, strănepoții, și toți urmașii noștri — nu poate trăi cu încredință fără moșia lui, fără granițele lui firești, fără libertate, fără a fi stăpân pe soarta sa.

Și după cum în necazuri gândul la Dumnezeu ne dă puteri să răbdăm, să luptăm și să biruim greutatea vieții, tot asemenea gândul de fiecare ceas la Țara noastră, la neamul nostru, ne va da puteri să uităm propriile suferințe și să ne adunăm toată vloga vieții, toată energia, să vindecăm rănilor neamului, pentruca nu cumva noi să murim până a nu fi vindecat, și să lăsăm după noi ca moștenire un neam frânt, o patrie ciuntită, un popor nenorocit. Să nu fim pomeniți în istorie, noi cari trăim acum, cu blestem ci cu binecuvântare.

Acesta e drumul pe care ne-au mers și strămoșii.

Pe drumul cu măsură

Istoria neamului românesc ne arată că noi am păstrat în scurgerea vremilor grele ce au trecut peste noi un drum mijlociu, drumul cel bun și cuminte: nici nu ne-am pierdut firea sub potopul greutăților și al primejdiilor, nici nu am încercat să le încunjurăm sau să ieșim din ele pe căile necinstei și ale minciunii, și nici nu ne-am prețuit pe noi înșine peste puterile noastre. Ne-am scris istoria între marginile puterilor noastre, cu vitejie, cu cinste și cu omenie.

Nici nu ne-am socotit niciodată centrul lumii, și nu am crezut, ca neamurile laudăroase, că lumea se gândește numai la noi, că fără noi nu se poate face nici o orânduială a lumii. Am stat cuminți la locul nostru și ne-am făcut datoria de popor. Niciodată nu am sărit în hău, nu ne-am aruncat în aventuri, în hazardul întâmplărilor.

În aventură se aruncă un neam când este prea încrezut în el însuși, când se vede mai tare și mai însemnat decât este în realitate, sau când socotește că poate câștiga ceva mai ușor prin minciună și făcărnicie, pe cale necinstită.

Așa e și viața fiecărui om. Cel îngâmfat, cel prea plin de sine însuși, încearcă lucruri cari sau îl fac ridicol, vrednic de râsul altora, sau îl fac să-și rupă capul. El sare în aventură, nu se apucă de o muncă bine chibzuită.

Iar cel care prin minciună, lingușire sau necinste vrea să câștige ceea ce nu poate câștiga cu puterea și munca lui dreaptă, ajunge, până la urmă tot acolo,

că-și rupe capul, cade din înălțimile la cari nu a fost vrednic să ajungă.

Tot așa pățește și omul care umblă cu trei bani în trei pungii.

Când un om singuratic pățește așa e treaba lui. Nu se nenorocește decât pe sine și pe cei din jurul lui. Aventura îl privește numai pe el.

Dar cu un neam întreg e altceva. Când întreg sare în hău, într'o aventură din care nu mai poate și cum va ieși, pune în primejdie întreg viitorul neamului.

Legile firii ca și legile morale, când sunt călcate în picioare, se răzbună. Un om singuratic își scrie istoria lui. Un popor prin faptele lui, scrie istoria neamului întreg.

Și nu este nici un singur caz în istorie, când un neam să fi biruit, când s'a apucat de fapte peste puterile lui reale, încrezut în acelea pe care și le-a închipuit numai că le are, sau numai când a voit să ajungă la biruință prin minciună, lingușire și necinste, pentrucă aceste nu sunt puteri și iscusință, ci lipsă de omenie, de ținerea legii morale.

Și istoria o scrie în cele din urmă însuși Dumnezeu, ziditorul legii morale, care nu poate lăsa să birue și să țină minciuna, necinstea. Deaceia orice neam care se gândește la viitorul lui, trebuie să nu se arunce cu capul în hău, în aventură, în necinste. Ci să meargă pe drumul legii morale, care trebuie să fie legătura de căpetenie între neamurile lumii.

Marea bravură a aviației române

Eroismul Corpului Aerian comandat de generalul av. Gheorghiu

Ordin de zi nr. 49 din 3 Oct. 1943

Se citează prin Ordin de Zi pe Armată, Corpul Aerian de sub comanda Generalului aviator GHEORGHIU ERMIL:

— pentru neobosita și eroica activitate ce a totalizat 4.753 ieșiri—avion în misiune la inamic aruncând 1.433.240 kgr. bombe, susținând 204 lupte aeriene, obținând 126 victorii sigure și 26 probabil numai cu 9 avioane pierderi proprii la inamic;

— pentru excelente rezultate obținute și pentru înalte sentimente de datorie, abnegație și sacrificiu ce au însuflețit personalul sburător al acestei Unități, purtându-l victorios în năvalnice și grele lupte aeriene;

— pentru contribuția acestei mari Unități Aeriene la gloria și falma Armatei și Aripilor Românești.

CONDUCĂTORUL STATULUI ROMÂN
MAREȘAL ION ANTONESCU

Avioanele germane au atacat Anglia

În noaptea de 2 spre 3 Octombrie, avioane germane de luptă au atacat, după cum s'a anunțat pe scurt, aerodromuri britanice din sud-estul Angliei.

Avioanele germane s'au apropiat de obiective sburând adesea la mică înălțime și au desorganizat o vie activitate aeriană de noapte care era în plină desfășurare. Toată această activitate a inamicului a trebuit să fie oprită imediat în urma atacurilor germane, care au avariat grav instalațiile aerodromurilor atacate.

Alte avioane germane de luptă au atacat în aceeași noapte mai multe obiective militare din sud-estul Angliei.

Judecarea trădătorilor Italiani

După cum anunță postul de radio Roma, dl. Pavolini, secretarul general al Partidului republican fascist, a declarat într'un discurs consacrat politice interne a Italiei fasciste și republicane, că justiția fascistă va proceda cu asprime, însă cu dreptate împotriva trădătorilor țării. Cei vinovați vor fi citați în fața unui tribunal extraordinar.

Cel vinovaț de violențele comise împotriva fasciștilor în cursul celor 44 de zile, cât timp a stat regimul Badoglio la putere, nu se pot aștepta la niciun act de iertare, a declarat d. Pavolini.

Pe urmele Domnului

Bunătatea lui Dumnezeu

„Pe Dumnezeu este cu neputință oamenilor de a-L vedea, zice Mântuitorul. Nu-L putem vedea cu ochii trupului, pentru că Dumnezeu nu are trup ca noi oamenii. El este spirit, duh preadesăvârșit, care are toate puterile și însușirile bune câte ni le putem închipui noi, în măsură desăvârșită. El este atotputernic, vecinic, preabun, preadrept, preaînțelept, preasfânt. Dar nu-l putem vedea deplin pe Dumnezeu nici cu ochii minții, cu înțelegerea noastră pentru că înțelegerea noastră e mărginită, iar Dumnezeu e nemărginit. Idea, icoana ce ne-o putem face noi despre Dumnezeu numai cu mintea noastră, e departe de ceea ce este Dumnezeu cu adevărat. De aceea a și rătăcit mîntea omenescă cu uimire la ființa lui Dumnezeu în scurgerea vremilor, ajungând să creadă oamenii în mai mulți dumnezei, să și-l închipue cu trup și cu patimi omenesci, să se închine la idoli.

A fost lipsă de însuși descoperirea sau revelația dumnezeiască pentru că omenirea să-și poată face o icoană adevărată despre Dumnezeu: că El este unul în trei persoane, că este fără început și fără sfârșit, că e ziditorul și ținătorul a toate, că e atotputernic, atotștiutor, prea bun, prea drept, prea milostiv, și toate celelalte însușiri ale lui Dumnezeu; că a doua Persoană, Fiul, s'a făcut om pentru că să ne mântuiască de moartea păcatului; că a treia persoană, Duhul sau Spiritul Sfânt e aceea care ne sfințește pe noi.

Din descoperire dumnezeiască știm acestea adevăruri despre Dumnezeu, ne facem această icoană despre El. Il credem așa, deși mintea noastră nu poate pricepe desăvârșirea puterilor dumnezeiești.

Iată, de pildă, însușirea lui numită bunătate: „Dumnezeu este preabun”, învățăm în Catehism, și suntem încredințați că așa și este. Totuși noi nu putem pricepe în ce zace această nesfârșită bunătate a Lui, și cât este de mare. Noi credem ușor că Dumnezeu e numai bunătate când ne dă ploi la vreme, căldură potrivită pentru sămănături, când suntem sănătoși, când ne trăiesc fericiți toți cei din familie, când ne ascultă rugăciunile. Dar când ne moare cineva, când bate ghiața, când ne cade boul din jug, când ne arde casa, când avem un bolnav ce nu se poate vindeca, ori când ne merge peste tot rău în viață, când nici rugăciune, nici postul și ajunul nu ne folosesc, — câți creștini nu se îndoiesc de bunătatea lui Dumnezeu, ba se și răzvrătesc împotriva Lui și blestemă!

Pe Dumnezeu nu-L vedem și nu-L înțelegem, nici nu pricepem cum rânduește El lumea și viața omului, „căci sfaturile Lui de sfaturile noastre sunt departe ca cerul de pământ”.

Și de aceea Dumnezeu Tatăl a trimis în lume pe Fiul său, pe care lumea l-a văzut și cunoscut, fiindcă a trăit cu oamenii, ca în însușirile Fiului, văzute de oameni, să vadă omul însuși însușirile și puterile lui Dumnezeu. Dacă Fiul „a trecut prin lume făcând binele”, dacă a fost însuși bunătate întrupată, să știm și să fim siguri că așa este și Dumnezeu Tatăl, și să nu cântăm, când neînțelegând gândurile Lui, ni se pare că aduce asupra noastră nenorociri.

Toată viața, toate faptele Mântuitorului, au pornit din negrăită bunătate și dragoste dumnezeiască. Nimeni, cerând ceva cu credință, nu s'a depărtat dela El nemângăiat. Uneori nici n'a așteptat rugăciunea. Pe tinărul din Naum l-a înviat numai din milă pentru mama lui văduvă. În toată viața Domnului Isus, nu

Calendarul săptămânii Luna Octomvrie

Dum. 20-a după Rusali. gl. 8, v. 6		VREMEA
Luni	11 Ap. Filip	(după calendarul de 150 de ani)
Marți	12 M. Prov și Tărăh.	
Mierc.	13 M. Carp și Papila	
Joi	14 (+) Cuv. Parasch.	Dela: 1 zăpadă, 2-3 noaptea frig, 4-5 bine, 6 zăpadă, 7-8 vifor și vânt.
Vineri	15 M. Lucian	9-15 bine și ploaie, 16-21 bine și cald, 22 moină și ceață, 23-30 ger și ceață.
Sâmb.	16 M. Longin	
Duminică	17 Pror. Osie	
Dum. 21-a după Rusali. gl. 1, v. 7		

DORUL DE MAMA

*E cam mult de atunci, mamă,
De când noi ne-am despărțit
Ai ieșit în tinda casei
Și amar te-ai tânguit.*

*Tu m'ai sărutat pe frunte
Și rămas bun ne-am luat
Grele au fost acele clipe
Când de-acasă am plecat.*

*Doamne! Doamne! greu e dorul
Greu e dorul, cel de mamă,
O tot văd în visu-mi noaptea
Îmbrobodită cu o năframă.*

*O năframă toată neagră
Lacrimile să le șteargă.
Că decând eu am plecat
Mama tot a lăcrămat.*

*Doamne! adă odată ziua
Care aduce dreptate
Să mai văd pe mama iară
Din Ardealul de departe.*

Octavian Bălănescu
Loamneș-Sibiu

Păsărică cântă'n tidru*)

*Păsărică cântă'n tidru
Și sboară până la mândru
Și-i spune că-i poruncesc:
„Voie bună și-l iubesc.”
Pe un fir de măieran**
Ne-am iubit destul un an;
Pe un fir de rosmarin,
Ne-am iubit doi ani** deplin;
Rosmarinul să-l săruțe,
Pe mine să nu mă uite.
Io pe el de l'oi uita,
Nu l'oi uita dragostea;
N'oi uita-o niciodată
C'a fost dragoste curată.*

(Auzite dela Stan Teodosie Oglean din comuna Săpânța-Maramureș și culles de Grigore Holdiș).

*) cedru
**) magheran
***) ani

este un singur caz când El să fi făcut rău deapropă pelui. Acelaș lucru trebuie să vedem și despre Dumnezeu pe care nu-l vedem. Căci Domnul a zis: „De atâta vreme sunt cu voi Filipe, și nu ai înțeles că Eu sunt în Tatăl și tatăl în mine este”.

De aceea a venit în lume Fiul, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, ca văzându-L lumea lucrând să fie încredințată că și Dumnezeu pe care nu-l vede tot așa lucrează, ori înțelegem noi lucrarea Lui ori nu înțelegem. Lumea L-a văzut pe Domnul Isus preabun; atotștiutor, preadrept, atotputernic în minunile ce a făcut.

Aceasta e garanția credinței noastre că și Dumnezeu e preabun. „Căci cine mă vede pe mine zice El, vede pe Tatăl carele m-a trimis”.

Din sfaturile doctorului Josif

Despre inflamația învechită mirositoare a nasului. (Rinita cronică, Ozena)

În numărul trecut al foi am scris despre inflamație acută, iute, a pielii nasului, despre guturaiul și spuneam că atunci când un guturai se repetă adeseori el se învechește și devine cronic. Astfel de bolnavi cari suferă de guturai învechit sau cum îi zic doctorii de rinită cronică, îi vedem vesnic cu nasul înfundat, nu pot răsufla decât pe gură, își pierd mirosul, nu au gust la mâncare și se plâng mereu de dureri de cap. Adeseori boala se întinde dela nas și asupra urechilor și a ochilor și atunci bolnavii se plâng de dureri în urechi le slăbește auzul și lăcrămează des. La un bolnav de guturai învechit, le slăbește pielea, căptușala nasului, care se acopere de coji uscate, galbene și care miroase foarte greu. Aceasta se întâmplă mai ales la cei slăbiți, săraci de sânge și scrofuloși și cărora în urma bolii li se lărgesc nările, își pierd cu desăvârșire mirosul, iar cojile și mucozitățile urâte care le astupă nasul au un miros atât de puturos încât se simte dela mare depărtare.

Starea aceasta de boală se numește ozenă (dela cuvântul grecesc Ozaina, care înseamnă pufoare) și o găsim mai ales la etatea de 10—30 ani și cu deosebire la femei. Multe fete de altfel sdravene și frumoase nu se pot mărita și nu pot eși în lume din pricina acestei boli urâte și greu de vindecat.

Dacă se întâmplă să avem în casă un astfel de bolnav, vom căuta cât mai degrabă să-l supunem vizitei unui medic specialist și avem datoria de a urma întru toate sfaturile și tratamentul prescris, ori cât de anevoios și de îndelungat ar fi el, fiindcă numai astfel vom isbuli de a ne scăpa de răul mare care ne cuprins.

Pentru a preveni astfel de îmbolnăviri ne vom feri de răceli și vom trata cu grijă cuvenită orice guturai, până la desăvârșita vindecare. Pentru înlăturarea mirosului greu vom face spălături în nas cu o soluție caldă de acid boric apă oxigenată ori hiper-manganat de potasiu (1 : 3000), cari trebuiesc însă făcute de mai multe ori pe zi, ușor și cu multă băgare de seamă. Rările cari se produc de multe ori în nas în urma deslipirii cojilor uscate, le ungem cu alifie iodată ori glicerina iodată (20 g. la 10 gr. tinctură de iod), iar pentru întărirea corpului vom da în timpul iernii celor scrofuloși untură de pește.

În numărul viitor al foi, vom scrie despre alte boale ale nasului pe cari le întâlnim foarte des mai ales la lumea dela țară.

Dr. I. S.

Încălzitul locuinței

Felul cum încălzim locuința noastră are o mare importanță pentru sănătate. Mai ales la țară oamenii nu se gândesc cât de mult interesează o bună încălzire a locuinței.

Sobe de încălzit trebuiesc îngrijite și reparate la timp, pentru a nu scoate fum, pentru a încălzi suficient și pentru a nu cheltui fără folos materialul de at. Crăpăturile dela uși, burlane, coșuri, răspândesc în locuință gaze toxice provenite din ardere, putând provoca intoxicații grave. Fumul este primejdios pentru ochi, făcând iritații ale conjunctivei, îngreunează respirația, strică aerul casei și se depune pe obiecte și mobilier.

Sobe trebuie construite din materiale cari păstrează căldura timp mai îndelungat; cărămidă, teracotă. Sobe de fier nu mențin căldura, iar când sunt încălzite la roșu, își măresc porozitatea pereților și prin ei răspândesc gaze otrăvitoare.

Încălzitul prin cărbuni aprinși în aer, ca și călcatul cu fier în camerele de locuit, sunt primejdioase pentru sănătate. Otrăvirile ce se produc sunt în raport cu cantitatea de gaze ce pătrunde în încăpere. Semnele otrăvirii prin gaze sunt: dureri de cap, amețeli, greață, vărsături, iar dacă otrăvirea se face încet și continuu, apar semne de anemie și turburări de tot felul.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Legumele dela cari strângem semințe

— Dar să mergem, frate Nicolae, prin grădină — zice Dumitru Crăciun — și să vedem toate legumele. După sfatul ce ne-a dat conferențiarul „Astrei” și eu mi-am împărțit legumele de semință în două părți: *cari dau semință în anul întâi și cari dau semința numai în anul al doilea.*

Dintre cele dintâi am *mazăre, fasole, pătlăgele roșii și vinete, ardei, castraveți, dovleci și pepeni.*

Mazărea și fasolea o pun mai deoparte, pe lângă gard, ferite de alte soiuri, căci se corcesc foarte ușor. N'o las nici acesta nealesă. *Dela fasolea* jucăra înlătur toate păstăile, cari nu au culoarea galbenă curată, iar *dela fasolea grasă* înlătur păstăile înguste și afoase, cari sunt corcote cu soiuri de fasole semănate pentru boabe. După culegere, las păstăile să se usuce bine, apoi scot semințele, fie prin batere, fie ca le desghioc cu mâna.

Dela Pătlăgelele roșii, culeg pentru semință nu mai fructele cari s'au copit mai de vreme. Caut totdeauna ca aceste fructe să aibă formă regulată, culoare frumoasă și mărimea obișnuită. După culegere le mai țiu câteva zile la soare, apoi le storc pe o sită. Din suc ce se scurge, Florica pregătește zeamă de roșii, de care o păstrează în sicle bine astupate, iar semințele le spală în apă de mai multe ori, strângând numai pe acele, cari sunt mai grele și cad la fund. Le usucă la umbră și le freacă între palme, ca firele lipite să se desfacă. Dintr'un kgr, de pătlăgele roșii strângem 4—5 grame de semințe.

Pătlăgelele vinete, bune pentru semință, le însemn de mai înainte, chiar pe tufe, rupându-le frunzișoarele verzi dela codița fructului. Aleg numai pe acele cari au formă regulată și culoare neagră sau violet-închisă, după soi. Le les pe tufe până se coc bine, apoi le culeg și le întind la soare, vreme de 2 săptămâni bătându-le din când în când cu un bejișor, ca miezul să se înegrească și semințele să se desfacă mai ușor. Semințele bine coapte au culoarea galbuie, cele necoapte au culoarea alburie, iar acele cari n'au fost bine uscate sau sunt vechi, au culoarea negrie. Semințele de pătlăgele vinete încă le spalăm în apă de mai multe ori, le punem să se usuce la umbră și pe urmă le așezăm în săculeți până primăvara.

Ardei am de trei feluri: *gogoșari, mici-iuți și grași*. Gogoșarii buni de semință trebuie să fie rotunzi, cu dungii regulate și turtiți la vârf. Cei cu vârful ascuțit sunt corciți. Dintre ardeii mici și iuți aleg pe cei cari au legat mai întâi, căci aceștia sunt mai bine copți. Ardeii grași să fie de aceeași mărime și să aibă 3—4 dungii.

Ardeii îi las pe plante până ce se coc bine și capătă sbârcituri. Semința o spal în apă înlăturând pe cea seacă, care plutește pe deasupra. Apoi o pun să se usuce la umbră și pe urmă o așez în săculeți.

Dintre *Castraveți*, aleg pe cei lungi și drepti, cari s'au format în florile cele dintâi. Din semințele acestora vor răsări castraveți cu coacere timpurie. Castraveții pe cari îi aleg de semință, îi las pe vreji până se coc bine, după aceea îi culeg și îi întind la soare, vreme de vre-o două săptămâni, pentru ca miezul să putrezească bine. Pe urmă scot semința, o spal, delatur pe cea care plutește, o usuc la umbră și o așez în săculeți.

Dovleci pentru semință, îi aleg pe cei cari au formă regulată și sunt lungi. Li culeg numai după ce s'au copit bine, chiar și dacă vreji s'au uscat. Semințele le spal și le usuc la umbră ca pe ale castraveților. Același lucru îl fac și cu semințele de *pepeni*.

Legume cari dau semință numai în anul al doilea am *varză, gulii, ceapă, morcovi, petrângei* și altele. Pe aceste le aleg încă de toamnă. Le păstrez în pivniță să le plantez în grădină, într'un loc bun, ferit de vânturi și de atacul pasărilor stricătoare. Peste vară le plivesc de buruleni, iar când încep să înflorească

le proptesc cu pari, să nu se rupă. Culegerea semințelor o fac tot pe rând, pe măsura coacerii. Semințele culese mai întâi sunt cele mai bune.

Dela varză și gulii strâng semința înainte de a se răscoace și dacă se poate numai după o ploaie. Altfel se scutură. Mai bună e semința legată din florile cele dintâi.

Măciuliile de *ceapă*, când sunt bine coapte, le leg în mănunchiu și le atâr în podul casei până la primăvară, când le bat, aleg semința și o samăn în strat.

Dela Morcovi și Petrângei strâng semința numai când e bine coapă. Semința are dinșori cari țin firele legate, unele de altele, de aceea le frec între palme, să se desfacă.

Semințele de *varză, gulii, morcovi și petrângei* încă le las câte-va zile să se usuce, apoi le curăț și le pun în săculeți până primăvara.

Eu în fiecare toamnă culeg mulă semință de legume. O parte o samăn în grădină, iar cealaltă o vând. In orașele mari sunt prăvălii cari cumpără tot felul de semințe și le plătesc foarte bine. In anul trecut numai semință de ceapă am vândut de câteva mii de lei și în anul acesta cred că voi putea vinde și mai multă.

Am citit prin gazete, că Ministrul Agriculturii încă sfătuiește pe săteni să strângă cât mai multă semință de legume, pentru ca la primăvară viitoare să aibă ce semăna.

Ar fi și bine, frate Nicolae, ca sătenii să se învețe să strângă tot felul de semințe de legume și să cultive prin grădini legume cât mai multe. Și-ar îndulci și ușura traiul și poate ar avea și câștig bănesc foarte frumos.

Ion Popu - Câmpianu

Așezarea platformei de gunoiu

Cine nu a vrut, nu a auzit despre platforma de gunoiu, care este comoara din ograda săteanului.

Ca să fim drepti, dacă ne uităm peste porțile gospodăriilor din sat, adesea vom vedea că această platformă este cât se poate de greșit așezată față de celelalte lucruri din ogradă.

Așa de pildă, la unii vedem că grajdul este așezat la deal, ceva mai la vale sub el platforma de gunoiu și mai la vale de platformă, fântâna.

Apa de ploaie de pe streșina grajdului spală gunoiul și se scurge spre fântână prin șuvițe nevăzute sub pământ. In felul acesta apa de beut se strică, periclitează sănătatea săteanului și sărăcește gunoiul de îngrășămintele sale azotoase (cu nitrogen; acela care face frunza bogată și le dă culoare verde închisă), precum și de îngrășămintele potasice (acelea care fac ca să se adune zahăr în frunze și făină în boabe).

Unii gospodari fac în ogradă șanțulețe anume ca să se scurgă toată apa de ploaie pe gunoiu. Iată o mare greșală, deoarece am văzut că apa spală două din îngrășămintele însemnate din gunoiu.

De aceea fiecare gospodar, trebuie să își facă fântâna pe locul ridicat, platforma ceva mai la vale și în lături, pentru ca să ferim fântâna de spurcare cu must de gunoiu.

Platforma trebuie așezată la loc cât mai umbrat, să fie bătută de soare cât mai puțin. Soarele uscă așternutul din gunoiu și împiedecă dospirea bună a lui, ajutând la pierderea azotului sub formă de aburi.

Apele din curte nu trebuie să aibă nici scurge-re spre gunoiu, nici dela gunoiu spre ogradă. Mustul din gunoiu trebuie să se scurgă pe fundul platformei în groapa de must despre care am scris săptămânile trecute.

Sătenii cari au platforma de gunoiu bine rânduită, cum s'a spus mai sus, vor putea face

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Ôpreanu

Supă de dovleac

Dovleacului i-se mai zice la noi în Ardeal și curcubătă.

Alegem dovleacul mai crud în care unghia intră foarte ușor. Curățim de coaje, tăiem în jumătate și cu ajutorul unei linguri scoatem din lăuntru sâmburii și miezul. Dovleacul se tae apoi pe o mașină anume pentru acest scop. Dacă n'avem mașină îl tăiem cu un cuțit în felii lungi sau bucăți patrâte și pus într'un blid, îl sărăm și adăugăm puțin oțet să se întărească.

După 4—5 ore, din unsoare, făină și ceapă. facem un rântaș ca și pentru supă, stingem cu apă și după câteva clocote adăugăm bostanul stors bine între palme, punem pentru gust câteva crenguțe de mărar și cimbru, o bucată de slănină friptă și tăiată mărunt, sare, acrin cu părădăiș, oțet sau lapte acru, și la masă vom pune și smântână.

Cine dorește face rântaș mai gros și-l dă la masă ca și mâncare groasă.

Mâncare de ficat (maiu)

Intr'o cratiță cu unsoare se pune la prăjit 6—8 cepe uari tăiate în felii rotunde. Când s'a prăjit se adaugă un vârf de cuțit paprică diu cea roșie și dulce. Se pune ficatul curățit de piele și tăiat în felii subțiri de grosimea degetului arătător. Nu se sărează decât la sfârșit, deoarece sarea întărește ficatul. Acoperim cu un capac să se fiarbă în aburi. Când s'a înmuiat se sărează și se servește.

un gunoiu bun, bine dospit, care va da putere ogorului să rindească din belșug. Cei cărora ploile le spală îngrășămintele din gunoiu în ogradă și de acolo în șanț, vor avea recolte slabe în ogoare și buruieni grase în șanțuri.

Concursul platformelor de gunoiu

Aminim gospodarilor înscriși la concursul platformelor de gunoiu, că trebuie să se silească, să le termine până în ziua de 15 Octombrie 1943.

Deasemenea, le dăm sfatul ca la turnarea betonului să bătucească bine în straturi de 20 cm. grosime. La beton să nu folosească pietriș prea mare, pentru că nu se îndeasă bine și rămân goluri în beton prin care se poate scurge și pierde mustul de gunoiu.

Am băgat de seamă în multe părți că sătenii nu tencuiesc pe dinlăuntru platforma. Este o mare greșală. Tencuiala se face cu mai mult ciment și ea apără zidul să nu pătrundă mustul în el. La tencuire toate muchiile se rotunjesc. Tencuiala se netezește cât mai bine ca ca uscare să fie lucioasă.

Știri din județul Făgăraș

Printre comunele înscrise la concursul platformelor, cea mai harnică este Ludișorul, care s'a înscris cu 16 gospodari, dintre cari 11 și-au terminat până azi platformele de gunoiu cu groapa de must și alte 5 sunt în lucrare.

Nu ne mirăm de aceasta pentru că în anul trecut Bica Vasile a câștigat premiul I pe țară. Se cuvine să aminim și pe harnicul gospodar Nicolae Zaharla administrator agricol al comunei Ludișor, care are și îndemnarea de maistru de zidprie. El a lucrat o bună parte din ele. Ce frumns și folositor ar fi să facă la fel și în alte comune.

Se cade să pomenim comunele Berivoii Mici, Lisa, Vaida-Recea și Șinca-Veche, cari fiecare au până acum câte 7 platforme gata și alte 3—4 în lucru.

Ing. Agr. Iacob Rusu

DUMINECA, IN SAT LA NOI...

Părintele Hanzu¹⁾

Multă lume din „mărginime” și din afară ei, l-a cunoscut pe Părintele Hanzu din Cacova Sibiului, dar nu toți știau și nici astăzi știu cu câtă abnegație și-a închinat el viața ridicării și îndrumării economice și culturale a comunei în care a păstorit și cu câtă priecere și râvnă a lucrat pentru propășirea întregii „marginii”.

Cine a fost în Cacova Sibiului, știe că satul acesta este așezat pe ambele maluri ale unei râpi imense, care se mărea în fiecare an și amenința să înghițită casele din dreapta și din stânga ei și chiar biserica satului.

Azi, valea are cursul regulat și o mulțime de baraje și plantații o împiedică să muște din pământul atât de puțin și de scump al Cacovenilor. Dar construirea barajelor cu meșteri italieni și întreținerea lor s'a făcut la îndemnul și stăruința de fier a Părintelui Hanzu și cu ajutorul primpretorului P. Drăghici, omul care, încă de pe vremea stăpânirii maghiare, a fost și el un adevărat „părinte” pentru plasa pe care a administrat-o.

Ceeace n'a fost — cum s'ar putea crede — un lucru de nimic pentru cei doi oameni, fiindcă Românul e lășator din fire și odată primejdia trecută nu se gândește că ea poate reveni în aceeași vară chiar, și că dacă azi terenul lui e ceva mai ferit se prea poate ca mâine să-i vină rândul și lui.

Deaceea, a fost nevoe aici de o adevărată *educație de solidaritate* și îndeosebi de sfatul, exemplul și de autoritatea personală a părintelui. Cu câte greutăți n'a avut de luptat, la început mai ales! Și de câte ori nu bombăneau nemulțumiții oamenii, când după vre-o ploaie mai mare, înarmat cu o sapă și cu piciorarele goale, ca un apostol din alte vremi, părintele după ce pornise din capătul de jos al văii și contro-lase toate barajele, îi scotea să îndrepte pe dată ce eace se stricase la vreunul din ele, pentru ca dacă a doua zi ar fi venit alt puhoiu, să nu se poate mări paguba.

Atât și ar fi de ajuns ca să păstreze Părintelui Hanzu o amintire caldă și recunoscătoare în inima enoriașilor săi.

Dar Părintele Hanzu a mai făcut și altceva. Și-a dat seama că, săracă în pământ de cultură, pășunat și păduri, așa cum era comuna, trebuie să-și găsească alte surse de venit pentru un trai omenesc, și, după oarecare chibzuială, părintele le-a găsit.

Cum era odată!

Odată și nu prea de mult. Nici o jumătate de veac înainte: Dumineca era Duminecă, praznicul-praznic, pe satele noastre. Ziua Domnului era cinstită cu adevărat de marea mulțime a românilor noștri. Nu era numai o zi de odihnă trupească ci și una de înălțare sufletească.

Nu era casă în sat din care să nu fi plecat cel puțin unul la biserică, îndată ce suna clopotul. Din cele mai multe mergeau și trei-patru, și erau familii creștinești cari nu lăsau decât un membru la paza casei, și ceilalți toți mergeau la închinare.

Bărbații și femeile mai în vârstă, și adeseori și mai tineri, nu luau nimic în gură până după biserică. Gustau întâi în Casa Domnului anafora, bucată de prescură de pe discul finit de făta bisericii, și prânzul îl luau numai după ce veneau din biserică.

În Casa Domnului se rugau și ascultau slujba cu smerenie, și nu o părăseau până la sfârșit, ori cât de lung ar fi fost. Vedeau în bisericile noastre o mulțime de femei cu copii sau nepoți de mână, sau chiar în brațe.

Figuri de preoți

A început să planteze pomi roditori pe câmp. Oamenii la început clătinau din cap, apoi când a fost vorba să se interzică pășunatul vitelor pe locurile plantate, s'au împotrivit cu îndârjire, Părintele Hanzu însă nu a descurajat. A stăpânit situația cu asprime sau blândețe, și mai de voe, mai de nevoe, oamenii s'au supus.

„Plantați oameni buni orice groapă sau răpă, că va veni vremea să nu mai puteți trăi din lemnărit și oierit și vă va prinde bine” zicea el și s'a pus să încerce fel de fel de soiuri de pomi, a intrat în legătură cu pomicultorii vestiți și cu pepiniere renumite, și-a comandat scule și cărți de specialitate și a stabilit după multe cercetări și experiențe, ce soiuri de pomi se potrivește mai bine solului și regiunii. Ajunsese chiar să creeze prin încrucișeri meșteșugite un soi special de mere zise „cacovenești”, gustoase și rezistente la condițiile atmosferice locale.

A înființat apoi, pentru că i-se părea că lucrurile merg prea încet și oamenii nu aveau destule mijloace pentru cumpărarea altoilor, pepiniere proprii, dând cacovenilor altoi de soi, cu un preț mai redus chiar decât al Camerei agricole, iar ce rămânea era vândut și comunelor din jur.

Pentru a da un impuls și mai puternic pomării, în care părintele a văzut una din principalele posibilități de scăpare din sărăcie a comunelor mărginenești, a organizat cu ajutorul unor colaboratori prețioși și înțelegători ca revizorul Bembea și directorii școlari Dobrotă și Tintea din regiune și alții, cursuri de pomărit în aproape toate comunele din apropiere.

În curând părintele ajunsese un specialist din cei mai renumiți, astfel că atât Camera agricolă, careia îi fusese fost multă vreme și președinte, cât și Ministerul, făceau adesea apel la serviciile lui.

Dar strădaniile părintelui nu s'au mărginit numai la asigurarea condițiilor unei bune producții, ci și se preocupa în egală măsură și de desfacerea rentabilă a recoltei. Sortarea fructelor, vânzarea și transportarea în lădițe tip, construite pe loc, păstrarea lor pentru o epocă mai târzie, sau valorificarea celor căzute prin transformarea în marmeladă, vinuri și lichioruri au format o grijă de fiecare clipă a Părintelui Hanzu. Proiectase chiar construirea de slozuri pentru păstrarea fructelor și obținuse și o subvenție în acest scop, după cum a stăruit cu tot dinadinsul și pentru o fabrică de marmeladă, dar nu a apucat să-și vadă realizate și aceste gânduri.

I. HAȘEGANU

(Continuare în numărul viitor)

¹⁾ Din volumul Figuri din mărginime, sub tipar

Biserica din Loamnăș

*La biserică din sat
Depe dealul inverzit,
Tine slujba popa Ion
Seara pe la asfințit.*

*Clopotul din turnul mare
Sună 'n dangăt de vecernie
Toți sătenii urcă dealul
Cu credință și smerenie.*

*Popa 'ncepe slujba acuma
Evanghelia citește,
Toată lumea ingenunghiază,
Umilită se smerește.*

*Lumânările de ceară
Dela crucea din altar,
Ard întruna ca făclia
Străjuind al nost hotar-*

*La icoana cea din față
Cu domnul nostru Hristos
Doi bătrâni cu plete albe,
Fac mătăni până jos.*

*Popa pomeneste morții
Căzuți pentru neam și țară,
Lumea cântă „Aleluia”
De s'aude până afară.*

*Rugăciuni se nălță acuma
Pentru neamul Românesc,
Lacrămile curg sîroale
Și cu greu se potolesc.*

*La biserică din Loamnăș
Depe dealul inverzit,
Popa spune „Tatăl Nostru”,
Slujba a luat sfârșit.*

*Soarele pe asfințite
Se ascunde după deal
El se uită și măsoară
Întregul nostru Ardeal.*

OCTAVIAN BĂLĂNESCU

Toată ziua de praznic oamenii stăteau la sfat cuminte pe la porțițe, iar tineretul petrecea cuviincios la jocul satului. Rare beții prin crijme, și chiar când erau, erau condamnate cu asprime de toată lumea... Așa s'a păstrat sufletul sănătos al neamului, care se răcorea, creștea și se odihnea în fiecare Duminecă și zi de praznic. Omul ieșea recreiat, întărit după ziua lăsată de Dumnezeu pentru odihnă. O viață de om nu-i un veac, și totuși câte s'au schimbat și la noi pe sate în vremea asta! Azi poți număra cu zecile casele dintr'un sat din cari Dumineca nimeni nu se duce la biserică. Poți număra pe degete pe cei de nu mânân. Că până după slujbă. Azi sunt tot mai puține mame cu copii în brațe la biserică. Azi mulți părăsesc slujba înalte de-a fi isprăvită. Azi multă lume nu se gândește în biserică la rugăciune, ci critică pe preot sau pe cântăreși cum își fac slujba. Azi, în multe părți, bisericile nu se mai umplu decât din Crăciun în Paști.

Cei de azi să mândresc că-s mai luminați decât înaintașii lor, îți spun că ori unde se pot ruga, nu trebuie să-și piardă vremea cu biserica, că slujbele ar trebui mult scurțate. Dar crășmele sunt pline. Certele, bățiile, sudalmele se înmulțesc.

„Inceputul înțelepciunii e temerea de Dumnezeu” zice Scriptura. Când nu mai e teamă de Dumnezeu, cade și cinstirea lui și relele de tot felul sporesc. Și neamurile slăbesc în țaria lor. Asta-i așa de când e lumea, și omul tot nu vrea să uite legea.

Cei trei frați

(Urmare din numărul trecut)

Seara când a venit acasă cu găștele, s'a dus și s'a culcat pe pragul casei unde dormea fata împăratului, iar pe prag, pentru că să nu adoarmă, și-a pus spini. Fata împăratului, pela ceasurile unsprezece din noapte, după ce s'a gătit frumos, a plecat de acasă zicând către băiat, pe care-l credea că doarme: dormi dormi cu capul în țeapă!

Băiatul care nu dormea, îndată după plecarea fetei împăratului, s'a sculat de pe prag și gândind mai „Doamne ajută” a ajuns în urma fetei împăratului. Fata s'a oprit într'o luncă frumoasă unde a început să adune tot felul de flori, din care apoi, a făcut o cunună, și mergând la o fântână de piatră cu apa limpede și curată ca lacrimile unei mame, și-a spălat pe mâini, iar cununa și inelele din degete le-a pus pe piatra fântânilor. Băiatul care era tot în urmă fetei, i-a furat cununa și inelele și fără să prindă de veste fata împăratului, le-a băgat în traistă. Fata căzând tându-le nu le-a mai aflat, și crezând că le va găsi altădată, s'a dus într'o pădure, care era în stăpânirea zmeilor. Înainte de a intra în pădure, fata împăratului a rupt o creangă și atunci toată pădurea s'a culcat murat și ieșind înaintea fetei șapte feciori de zmeu au luat-o și au dus-o spre palaturile lor din mijlocul pădurii, unde au jucat toată noaptea. În faptul zilei următoare, când fata împăratului s'a întors acasă, băiatul a gândit numai „Doamne ajută” și pe loc a fost pe pragul casei unde dormea fata împăratului. Când s'a luminat de ziuă, împăratul a și întrebat pe băiat — Unde umblă fata mea în toate nopțile?

Băiatul a spus împăratului din fir în păr tot ce a văzut, însă fata care era da față atăgăduit. Atunci împăratul a scos din traistă cununa de flori și inelele și i-a zis fetei împăratului: Cununa aceasta de flori e împeluită când ai ajuns pe lunca cea frumoasă și te-ai spălat și eu fi-am luat cununa și inelele pe care și le scoase și i le arătă împăratului. Împăratul a voit să dea fata de soție dar băiatul a spus că în fata sa sunt șapte pui de zmeu, iar împăratul aflând lucrul acesta și-a alungat fata de acasă, iar băiatului după ce i-a dat jumătate din avere, i-a lăsat cu limbă de moarte să l moștească.

R. REBREANU

Multe și de toate = Sfaturi folositoare

Un învățat neamț scrie că nu peste multă vreme omenirea va pierde dinții, părul și apoi unghiile. Dacă oamenii viitorului vor fi fără dinți în gură, fără păr pe cap, fără mustață, fără barbă, și nici un fel de păr pe trup. Apoi va veni rândul unghiilor. Toate lucrurile acestea nu ne îngrozesc pe noi bărbații. Dar femeile cred că le îngrozește mai ales că nu vor avea unghii. Atunci cum se vor răzbuna femeile pe soț lor înșelători, dacă nu le vor putea sgară obrazul unghiile?

China socotește prețul banilor, după prețul aurului, pe când Europa și America după prețul aurului.

A patra parte din dările puse pe întreg popoul din Anglia, este scoasă numai din Londra, capitala Angliei. Bogat oraș!

Un gospodar din Chisamba (Africa) s'a trezit într-o noapte, pe când dormea, cu un leu mare în casă, intrat pe fereastra deschisă, dela etajul I. Bietul om, a stat toată noaptea nemișcat, abia cutezând să mișcule încetișor. Spre ziuă, leul nevăzând pe nimeni, sărit pe fereastră și a plecat. Dar gospodarul în vârstă de 30 de ani, arăta îmbătrânit parcă ar fi avut 50 de ani, iar părul îi era alb. Cumplită spaimă!

Cărămida a fost folosită pentru prima dată la acoperirea de străzi în America în anul 1873.

Pește cu blană, în loc de solzi, a prins W. S. Song din Seattle (America) în cursul luni Septembrie 1930.

Medicii din China, nu sunt învățați cum sunt medicii noștri. Sunt ca niște babe lecuitoare, cu mai puțină învățătură. Lecuiesc mai mult cu burnieni. Au apoi apucături de s'ar speria până și babele noastre. Așa de pildă: ca să facă să treacă durerea de gât, medicul chinez strânge bolnavul de gât, până ce acesta învinețește și-i gata să-și dea duhul. Înăbușit. Zice că în felul acesta alungă duhul rău din gâtul bolnavului și acesta se însănătoșează. Ce mai doctori!

Un miliard lei (adică o mie de milioane) dacă vom așeza leu lângă leu, am face o linie lungă de peste 1500 kilometri.

843 limbi și dialecte se vorbesc în tot cuprinsul Africii.

Sinuciderile (omorul de sine) sunt de trei ori mai multe la bărbați decât la femei.

În Ardeal erau în anul 1928, 84 protopopii ortodoxe și 80 protopopii greco-catolice sau unite.

O englezoaică, la o întrecere de vorbărie, organizată în Beading (Anglia) a putut vorbi așa de repede, încât a scos 400 cuvinte pe minut.

Femeile sunt mai stângace decât bărbații. Așa a dovedit un învățat. De pildă din 100 femei 25 sunt stângace. Stânga e mai aproape de inimă, și unii cred că femeile sunt conduse de inimă mai mult decât de creier. În vremea de azi se pare că e așa cum se spune mai sus.

****

Mâncarea arsă nu trebuie aruncată. Ne ferim să o amestecăm, și o vărsăm numaidecât în altă cratiță punând peste ea o cârpă muțată în apă sărată și stoarsă apoi. Umezeala atrage mirosul și gustul de fum, despre care lucru ne putem convinge ridicând cârpa după câteva minute. Cârpa se poate schimba cu alta proaspătă muțată în apă sărată.

Mâncarea prea sărată. Când din greșală am pus prea multă sare în mâncare, luăm o coală de hârtie de pergament, o muțăm în apă rece, o stoarcem și punem mâncarea în ea, legând cele patru colțuri ale hârtiei apoi atârnam pachetul deasupra unei oale cu apă rece, având grija să-l lăsăm atât de adânc în oală ca apa să atragă sarea. Dacă după o bucată de vreme apa e sărată și mâncarea e încă tot sărată, atunci schimbăm numai apa din oală.

Petele de cerneală, se scot din mătase, din pânza de bumbac și din lână, dacă mulem petele în terpenină (Se cere așa dela farmacie) și le lăsăm să stea câteva ciasuri, apoi le frecăm între mâini.

Morcovii și ridichii fac poftă de mâncare. Sunt mai bune și mai sănătoase decât rachiul, și pe deasupra le poate avea orice gospodar în grădină și nu trebuie să plătească bani grei pentru ele.

Urzicile și zeama în care au fiert sunt folositoare pentru cei slabi și tuberculoși.

Când viștelor le merge stomacul, pentru vindecare, cere dela farmacie leacul acesta: 60 grame cremă de tartru topit în patru litri de apă, toarnă două picături de landarum și pune zahăr și miere de albine ca să fie dulceag. Din acest leac dă la fiecare ceas, vreme de 12—15 ceasuui. Ține vișelul la căldură și nu-l lăsa să sugă decât pușin.

SPECTACOLE

Corso prezintă în premieră începând de Sâmbătă pe cel mai renumit artist german Emil Jannings

în: **„Inima veșnic tânără”** cu

Maria Landrock și Viktor oe Kowa. **Jurnalul Nr. 82**

Apollo prezintă în premieră capod'opera germană. **Paula Wessely** în cel mai nou și bun film din ultimul timp.

Vă place soția mea?

cu Athilo Hörbiger, Herman Thinig și Hans Holt.

Jurnal nou

CĂUTĂM CALFE
Compactori, Tâmplari
atențioși la tâmplărie și compactorie

Gratiosa S.a. SIBIU, Str. Râului 39.

BODEGA ȘI RESTAURANT

„Metropol”

Propr. **Dumitru Nețea**
Sibiu, str. Hecht Nr. 6 - Tel. 351

Vinuri naturale de Târnave
Bere specială Luther
Mâncări calde și reci, bine și curat pregătite

Bufet bine asortat!

Români sprijiniți comerțul românesc!

„ASTRA” — Despărțământul de Plasă — SĂLIȘTE

Nr. 44-1943

Săliște, 1 Oct. 1943

Convocare

Onor-membrii ai „ASTREI” Despărțământul de Plasă Săliște, se convoacă la

Adunarea generală

împreună cu expoziția de copii, ce se va ține Duminică 10 Oct. a. c. ora 15 în sala festivă a școlii primare din Săliște, cu următorul

PROGRAM:

1. Trăiască Regele, corul Reuniunii de Cântări, condus de Dl. inv. Aron Bogdan.
2. Cuvânt de deschidere, protopop stavropor Dr. D. Borcea, președintele despărțământului.
3. Raportul general despre activitatea culturală a despărțământului, prezentat de pr. I. Isacu, secretarul despărțământului.
4. Hora, cor.
5. Marșul lui Iancu, cor.
6. Cântec de leagăn, cor.
7. Conferința Dlui prof. Univ. Dr. Gh. Popoviciu.
8. Expoziția de copii și rostul ei, cuvânt de laudă, dl. insp. san. Dr. Ion Cosma.
9. Premiera copiilor.
10. Prezentarea propunerilor intrate în termen.

Prof. Stavr. Dr. D. BORCEA
președinte.

Pr. I. ISACU
secretar.

Aducem la cunoștința Onor. clientelei noastre și tuturor locuitorilor din Sibiu și județ, că în baza ordinului Prefecturii Nr. 4206/1943, vom servi

Talpă sintetică fără bon

La Pielăria VICTOR STOIȘOR, Sibiu

Zeamă de măceșe

curată, pentru marmeladă
Se găsește de vânzare la cofetăria

Felix Widmann

Sibiu, Str. Tribunei No. 37.

Pentru a putea fi servită, onor. clientela este rugată a face comenzi la timp.

Pentru 10 zile

vitrinele noastre le-am pus la dispoziție, spre a se expune în ele modelele

Expoziției de modă

„Viena deschide porțile”

Günter Wachner

Sibiu, str. Regina Maria 19 — Tel. 648

Din fiecare vitrină vă atrag minunatele

Modele vieneze

S. I. N. C.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI“

Din activitatea Astrei pe anul 1942-43

Propagandă și organizare

O grijă deosebită a fost acordată și în acest an acțiunii de propagandă și organizare. Pentru a ajunge la un contact mai viu și mai efectiv cu despărțimintele, a fost angajat pentru controlul și îndrumarea activității lor dl. prof. Eugen Hulea, destoinicul președinte al despărțământului Alba-Iulia. Din Septembrie 1942 până în August 1943, D-sa a vizitat uneori de mai multe ori, despărțimintele Abrud, Aiud, Ighiu, Ocna-Mureș, Sebeș, Teiuș, Vințul de Jos, Zlatna din jud. Alba, desp. central județean Arad, desp. jud. Beiuș, desp. central jud. Deva, cu desp. de plasă Brad, Dobra, Geoagiu, Hațeg, Hunedoara, Ilia, Petroșani, și Orăștie din jud. Hunedoara; desp. central jud. Si-

ASTRA și viața economică

Cu prilejul adunării generale a Astrei din anul acesta, ținută la Sibiu în zilele de 25 și 26 Sept., s'a ținut și o întrunire a tuturor președinților de despărțiminte, la care Dl profesor dela Academia Comercială din Cluj-Brașov, Gh. Dragoș, a ținut o cuvântare despre rolul Astrei în viața economică a Ardealului și Banatului, în trecut și în viitor. D-sa în temeiul cercetărilor făcute asupra activității Astrei în lunga sa viață de peste șaptezeci de ani, a arătat că Astra, chiar dela înființarea ei, și-a pus între problemele sale bunăstarea economică a țărânilor noastre, pentru care scop a luptat cu scrisul, cu conferințe, cu sfaturi, cu broșuri populare cari dădeau îndrumări pentru o mai bună lucrare a pământului, pentru îngrijirea vitelor, pentru pomărit, stupărit, și toate ramurile economice. Astra și-a dat seama că lumina prin cultură trebuie să meargă mânc în mână cu o bună stare materială sporită, că un popor sărac nu poate beneficia de lumina culturii și a învățării.

Poporul nostru de țărani avea nevoie de capital, de bani cu camătă mică, de împrumuturi pe vreme lungă pentru a-și putea organiza gospodăriile proprii după ștergerea iobăgiei prin revoluția dela 1848. Românii din Ardeal și Banat aveau nevoie de bănci dela care să poată ridica împrumuturi ieftine.

Astra și oamenii din jurul ei, revista Astrei „Transilvania“, au fost aceia cari au îndemnat mai întâi, după anul 1850 să se înființeze și bănci românești, de cari nu era nici una pe vremea aceea în „Transilvania“ s'a publicat mai întâi și apelul întemeietorilor băncii „Albina“, din Sibiu. La sfaturile și îndemnul Astrei în scurtă vreme s'a întins peste Ardeal și Banat o rețea de bănci românești, mai mici și mai mari, a căror prim scop era să dea împrumuturi ieftine țărânilor pentru a-și cumpăra pământ, vite, unelte, mașini agricole. Băncile noastre au fost multă vreme adevărate bănci populare, cu deviza de a câștiga puțin dar solide și a ajuta țărâna să se ridice din sărăcie, să înainteze pe toate terenele vieții economice.

Câtă vreme îndrumarea noastră economică s'a făcut după principiile Astrei, capitalul nu a ajuns un factor de exploatare ci de ajutoare a maselor mari.

Mai târziu Astra a ținut și un conferențiar bine pregătit pentru viața cooperativă, îndrumând țărâna noastră spre cooperatie, și înființând cele dintâi cooperative românești în Ardeal și Banat.

Dl Gh. Dragoș a arătat apoi că în viitor, Astra trebuie să sprijinească dezvoltarea vieții economice a țărânilor noastre sfătuind și îndemnând la înființarea cooperativelor agricole, în primul rând. Adică a celor care să valorifice în primul rând produsele agricole ale țărânilor, în toate ramurile acestei îndeletniciri, și să pună la îndemână țărânului lucrările, unelte, materialele de care era nevoie în agricultură, cu toate ramurile ei. Numai așa țărânul poate ajunge să-și vândă, să-și cumpere fără mijlocitor, văzând câștigul întreg al lui.

ghișoara, cu desp. de plasă Mediaș și Rupea din jud. Târnava-Mare; desp. central jud. Blaj, cu desp. de plasă Târnăveni din jud. Târnava-Mică, desp. central jud. Turda, cu desp. de plasă, Câmpeni, Câmpia-Turzii, Ludoș, Baia de Arieș, Mociu din jud. Cluj-Turda. Pretutindeni a ținut ședințe cu comitetele despărțimintelor, s'a întâlnit cu intelectuali, îndemnându-i să se înroleze în cadrele „Astrei“, a luat contact cu autoritățile, a luat măsuri pentru îmbunătățirea organizațiilor și înmulțirea cercurilor culturale și a școalelor țărănești.

Datorită sfăruințelor D-sale, îndemnuirilor noastre directe sau inițiativelor locale, o mare parte din organizațiile noastre s'au refăcut, sau au fost întemeiate altele noi, au fost înființate cercuri culturale și a fost mai vie legătura cu ele. Pentru opera de organizare, atât de necesară ducerii la bun sfârșit a acțiunii noastre s'au remarcat despărțimintele central județene: Alba, Arad, Brașov, Hunedoara (Deva), Sibiu, Târnava mare, Târnava mică (Blaj), Cluj-Turda. Regionala Banatului; precum și unele despărțiminte de plasă, ca Abrud, Aiud, Nădlac, Ceioa, Hunedoara, Săliște, Câmpia-Turzii, Șarmaș, Căpuș Band, Mociu.

Un rezultat al acestei organizări și al dragostei pe care instituția noastră și-a câștigat-o în toate straturile sociale este înscrierea de membri în unele despărțiminte. S'au distins prin această recrutare de membri despărțimintele Turda, Brașov, Deva, Sibiu.

Colaborarea cu Ministerul Propagandei

Acțiunea noastră de organizare și propagandă a putut să ia avânt mai mare în cursul primăverii și în urma colaborării pe care ne-a oferit-o Ministerul Propagandei Naționale la opera de luminare și fortificare a sufletului Țării, colaborare pe care „Astra“ a primit-o cu dragă inimă, așa cum a primit întotdeauna să ia parte la operele de interes național. Datorită acestei colaborări, ne-am bucurat de un concurs mai viu din partea bisericii și a școalei, instituții care au fost totdeauna tovarășe credincioase ale „Astrei“, precum și din partea administrației. S'au putut face astfel deplasări mai multe la sate și au fost înlăturate unele neînțelegeri locale și atitudini de rezervă față de Asociațiune, care au dăunat mult propagandei culturale, în Transilvania și Banat.

Inaugurarea acestei propagande s'a făcut în toate capitalele de județ din Transilvania și Banat prin serbări, prezidate de delegații comitetului central al „Astrei“, care au luat proporțiile unor adevărate manifestări naționale.

Consfătuiri cu președinții de despărțiminte

În vederea coordonării și intensificării acestui vast plan de propagandă a avut loc la 9 Iulie a. c. sub președinția d-lui președinte al „Astrei“, o consfătuire la Timișoara, cu d-nii președinți ai despărțimintelor din Banat, Arad și Bihor, iar la 10 Iulie a. c. la Sibiu cu președinții desp. din Transilvania. A fost o fericită întâlnire cu realitățile de pe teren ale „Astrei“ și un bun prilej de a arăta lucrurile urmărite. Am constatat la toți d-nii președinți o vie dorință de a muncii, cu toate greutățile pe care le întâmpină.

Intensificarea acțiunii economice

Este o veche dorință a noastră de a mări interesul cercurilor noastre culturale pentru viața economică a satului și în general ca „Astra“ să participe mai viu la îndrumarea vieții economice din Transilvania și Banat. Pentru a ajunge în acest domeniu la un plan de acțiune, potrivit tradiției, statutelor „Astrei“ și realităților de astăzi, am avut două consfătuiri la Sibiu cu câțiva din reprezentanții vieții noastre economice din Transilvania. Problema a fost discutată și în

consfătuirile pe care le-am avut cu președinții de despărțiminte. Ea va forma deasemenea obiectul unei adunări generale.

Publicațiunile noastre

Despărțimintele noastre au primit și în acest un mare număr de exemplare din Biblioteca noastră populară și din Calendar, pentru a le distribui pe bibliotecile cercurilor culturale. Unele din ele au creat revista „Transilvania“, care a apărut în mod regulat, continuând lupta pentru cunoașterea provinciei noastre și restaurarea drepturilor ei, în cadrul țării române întregite. Pentru a avea un contact mai viu cu satul, am preluat „Foaia Poporului“, cea mai citită și mai răspândită gazetă pentru popor din Transilvania, pe care ne nizuim să o redactăm în spiritul tradiției presei populare ardelenice și să facem din ea interpreta cea mai credincioasă a gândurilor noastre de ridicare a țărânilor și de solidaritate națională. Meroase din despărțimintele noastre ne-au ajutat să răspândim cât mai larg, în mijlocul satelor recomdând-o țărânilor, sau colectând abonamente. Le rugăm să continue acest sprijin, căci răspândirea acestei gazete va ușura în cea mai mare măsură contactul nostru cu cercurile culturale și cu țărâna, contribuind astfel la întărirea instituției noastre acolo unde prezența este mai necesară ca oriunde.

Regionala Banatului publică din nou revista „Banat“, de astădată sub titlul Revista Banatului. Ea a editat și a răspândit larg pe teritoriul său Mica bucătărie a țărânelor, de d-na Lucreția Opresan și are sub tipar „Măști duhovnicești“, de Pr. M. Sara.

Despărțământul Brașov a continuat să editeze și aceluși elan patriotic „Gazeta Transilvaniei“, bucurându-se de colaborarea unor numeroși intelectuali și seamă ai Țării. Pentru ca această curată vatră a mândrimii să se apropie și mai mult de țărâna noastră, fost reînviată vechea „Foaie pentru Minte“, ca suport pentru popor, la numărul de Duminecă al Căminului. Cu editarea acestor publicații despărțământul cheltuit anul trecut aproape un milion lei.

Despărțământul din Deva editează „Gazeta Hunedorei“ transformată în „Astra Hunedoreană“, în care lași spirit care animează publicațiile noastre.

De altfel, așa cum am spus-o și în altă parte din acest raport, presa noastră de toate categoriile, atât din capitală cât și din provincie, și-a deschis totdeauna una cu multă înțelegere coloanele îndemnuirilor „Astrei“.

Regionala Banatului

Progresul cel mai însemnat — dacă ținem seama de situația anterioară — pe teritoriul Asociațiunii noastre a fost realizat de regionala noastră bănățeană. E destul să amintim cele 43 de școli și cursuri țărănești, merele număr de cercuri culturale înființate și contactul viu cu ele, darurile pentru ostași și pentru Palatul Regal, valizilor trimise de un mare număr de despărțiminte, conferințe organizate la orașe și sate, marea adunare generală dela Bocșa, cu care prilej a fost comemorată scriitorul Mihail Gașpar — pentru a ne da seama de vasta operă întreprinsă de o seamă de oameni devotați Asociațiunii noastre, într-o regiune unde „Astra“ se deschid perspective de activitate nebănuite. Amintim cu recunoștință la acești loc numele d-lui Sabiu Evuțianu, președintele Regionalei și ale d-lor Iancu Călțun, președ. desp. Ciocova, Ilie Rusmir, președ. desp. Oravița și Dr. Aurel E. Peteanu, președ. desp. Lugoj, care au purtat pe umerii lor partea cea mai grea a acestei sarcini, cu dragoste și cu deplină înțelegere a rosturilor instituției noastre.

Cețiți și abonați

„FOAIA POPORULUI“

Tăcere, unire și muncă.

Despre divorț sau despărțenie

Căsătoria se poate desface sau prin moartea unuia din soți sau prin despărțenie, adică prin divorț pronunțat de lege.

Atât bărbatul cât și femeia pot cere despărțenia pentru mai multe motive și anume: Atunci când soția este prinsă cu altul, sau soțul cu alta, apoi când fiica este soția se poartă așa de rău cu celalalt soț, urâturi grave sau bătaii, apoi atunci când unul din soți este condamnat de lege la închisoare celalalt soț poate cere despărțirea.

Se mai poate cere despărțirea, de către un soț, atunci când celalalt soț a vrăsmășit la viața sa, și pe urmă mai este un caz când se poate cere divorț, și anume atunci când doi soți cari văd că nu pot trăi împreună se învoiesc amândoi să se despărțească. Dacă legea hotărăște că motivele pentru care soții cer să se despărțească sunt întemeiate atunci se poate cere despărțirea.

Pensia de întreținere

Când cererea de divorț este făcută pentru traiul comun, pentru injurii sau bătaii, atunci tribunalul nu pronunță pe loc despărțirea ci dă voie femeii să rămânească locuința soțului pe timp de un an. Pe tot acest timp bărbatul e dator să plătească femeii o pensie de întreținere în rapori cu starea și venitul lui.

După un an, dacă soții nu se împacă, atunci tribunalul hotărăște pentru totdeauna despărțenia. Dacă soții se împacă ei pot trăi mai departe împreună.

Copiii după despărțenie vor rămâne bărbatului dacă de cazul când Tribunalul hotărăște că se pot da numei pentru o mai bună creștere a lor.

Despărțenia prin învoială

Dacă doi soți voesc să se despartă prin învoială între ei trebuie ca bărbatul să fie trecut de 25 ani și soția de 21 ani și mai trebuie să treacă doi ani dela încheierea căsătoriei pentru ca să se poată admite divorțul prin învoiala soților.

După ce vor fi trecut 20 ani dela încheierea căsătoriei sau femeia va fi împlinit 45 ani, nu se admite divorțul prin învoiala dintre soți.

Soții cari doresc a se despărți prin învoială trebuie să facă inventar de toată averea lor mișcătoare și nemiscătoare, să facă înscris asupra cui vor rămâne copiii avuți din căsătorie și ce anume sumă va plăti bărbatul soției drept pensie de întreținere.

După toate aceste forme Tribunalul va hotări dacă e cazul să pronunțe sau nu despărțenia.

Urmările despărțeniei

Soții cari au divorțat nu se pot recăsători. Femeia despărțită nu se poate căsători a doua oară decât după trecerea a 10 luni dela pronunțarea divorțului.

De obicei copiii după divorț se încredințează soțului nevinovat, afară de cazul când tribunalul la cererea familiei, încredințează copii soțului care are posibilitatea de a-i crește cel mai bine sau se pot da chiar în îngrijirea unei alte persoane, de regulă o rudă apropiată.

Ca ori cine se vor găsi copiii, tatăl și mama lor au dreptul de a se interesa de ei și îndatorirea de a le da o creștere bună. Copii nu pierd nici un drept pe care legea îl acordă asupra averii soților despărțiți. Ei moștenesc ca și când părinții lor ar trăi împreună.

Copiii naturali

Prin copiii naturali se înțeleg, copiii născuți în afară de căsătorie. Acești copii vor putea fi legitimați prin căsătoria făcută după naștere, între tatăl și mama lor, dacă aceștia îi vor recunoaște ca ai lor prin chiar actul de căsătorie.

Acești copii au drepturi egale cu copiii născuți după căsătorie și se bucură de toate avantajele copiilor legitimi,

(I. D.)

Intâmplări de peste săptămână

In țară

Dela 1 Octombrie camuflajul începe dela ora 19.

In conformitate cu art. 4 din Ordonanța Nr. 9 din 14 Aprilie 1943, dispozițiunile art. 1, 2, 3, 5, 6 și 7 referitoare la camuflaj, se vor aplica începând din ziua de 1 Octombrie 1943, între orele 19 și 5:30 dimineaja.

Modificarea legii învățământului agricol

Monitorul oficial publică:

Art. unic. Se modifică precum urmează art. 36 din legea pentru organizarea învățământului mediu, inferior și de popularizare din 30 Septembrie 1938.

Art. 36. — In școlile medii sunt admiși absolvenții școlilor inferioare de agricultură și absolvenții celor 4 clase din cursul inferior al liceului, sau al unei școli echivalente ca studii, având vârsta de cel puțin 15 ani împliniți. Nu se admite nici o dispensă.

Admiterea în școală se face în urma unui examen scris și oral, din următoarele materii, după programul școalelor inferioare de agricultură:

1. Limba română; 2. Matematici; 3. Științe naturale; 4. Științe fizico-chimice.

Primii 3 absolvenți (în ordinea clasificării) ai școlilor inferioare de agricultură vor fi admiși în școlile medii fără examen.

De peste hotare

Comandant suprem aliat

Serviciul britanic de informațiuni arată din Washington că dl. Roosevelt și premierul britanic dl. Churchill, au ales pe generalul Marshal pentru postul de comandant-șef al tuturor forțelor armate anglo-americane de pe diferitele teatre de războiu din lume.

Moștenitoarea Angliei

Principesa Moștenitoare Elizabeth va intra în viața publică înainte de majorat, în urma dorinței speciale a Regelui și a Reginei. De pe acum ea va putea face parte din Regență în lipsa Regelui, deși nu va avea 18 ani, adică nu va ajunge la majorat, decât în Aprilie 1944.

Regele George a declarat că Principesa Elizabeth trebuie să profite de orice prilej pentru a câștiga experiență în datoriile ce o așteaptă când se va urca pe tron.

Întâlnirea între conducătorii statelor aliate

Se dă ca sigură întâlnirea între D-nii Churchill, Roosevelt și Stalin până la sfârșitul acestui an. Întâi se vor întâlni miniștrii de externe ale celor trei țări, și ei vor pregăti prin înțelegerile la cari vor ajunge întâlnirea căpeteniilor, probabil la Moscova.

MAȘINI DE CUSUT

PFAFF -- HAID & NEU
BICICLETE
PENTRU DAME și DOMNI

Cărucioare pt. copii - Jucării

Foarte avantajos la

Rudolf Nussbächer
SIBIU, PIATA REGELE FERDINAND Nr. 3

Inălțarea la gradul de general al d-lui colonel Teodorini

Ministerul Apărării Naționale comunică înălțarea excepțională de războiu la gradul de general de Brigadă a colonelului Teodorini Corneliu, efectuată prin următorul decret-

Art. I. Înălțăm la gradul de general de Brigadă pe data de 13 Septembrie 1943, pe colonelul Teodorini Corneliu, decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa III-a, care s'a distins în mod excepțional pe câmpul de luptă în actuala campanie, dând probe de capacitate și bravură exemplară.

Art. II. Domnul Ministru Secretar de Stat la Departamentul Apărării Naționale, este însărcinat cu executarea acestui Decret.

Dat la București, în 2 Octombrie 1943.

Avioane sovietice asupra Constanței.

In ziua de 28 Septembrie a. c. la orele 12,55 6 avioane sovietice de tipul D. B. 3, au atacat portul și orașul Constanța. Datorită reacțiunii prompte și deosebit de puternice a apărării aeriene locale, nu s'au înregistrat pierderi materiale.

La 30 Septembrie alt avion sovietic a fost doborât. N'au fost victime omenești.

Artileria A. A. româno-germană a doborât 4 avioane din cele 6.

Rusia și Balcanii

Se anunță că Stalin își propune să formeze o Comisiune Internațională, care va studia problemele Mediteranei. Numirea lui Vișinski ca Vice Comisar, la ajacerile străine dovedește, că Uniunea Sovietică ține să se ocupe de problemele Europei de Vest și de Sud. Nu trebuie să fie împiedecată Uniunea Sovietelor, de a se interesa de Europa de Vest, pentru că în acest caz, ea ar interzice aliaților ei să-și spună cuvântul asupra chestiunilor privind Europa, de Răsărit, scriu ziarele engleze.

Inițierea sus zisei Comisiuni este deci conformă cu pregătirile ce se fac pentru o conferință a șefilor guvernelor aliate care va fi cea mai importantă întrunire din cursul întregului război.

Grevele din Anglia

In timpul ultimelor 8 săptămâni s'au declarat nu mai puțin de 40 greve neorganizate, la cari participă actualmente 20.000 lucrători din cari 9.000 la șantierele Vickers și Armstong

Cercurile politice se îngrijorează mai mult de faptul că grevele arată neîncrederea muncitorimei față de politica socială a guvernului.

Declarațiile D-lui Eden

După discursul d-lui Churchill, în Camera Comunelor, a ținut și d. Eden, ministrul de Externe al Angliei, un discurs în care arată că relațiile dintre Anglia cu Rusia sovietică sunt tot mai strânse și că în curând va fi la Moscova o întrevedere Eden-Molotov-Hull, care nu se face decât în vederea unei alte convorbiri între Churchill-Stalin-Roosevelt, pentru a se putea examina soarta războiului.

Ofițerii și soldații Italiani refuză să lupte cu Badoglio contra Italiei

O știre anunță că dorința lui Badoglio de a folosi trupe Italiene în luptă împotriva Italiei, întâmpină în mijlocul trupelor o mare rezistență.

Chiar acei ofițeri și soldați care nu voiau să lupte alături de Germania, refuză acum să fie utilizați contra Italiei.

INFORMAȚIUNI

† ELENA Dr. ALEXANDRU VAIDA -VOEVOD.
A repausat la Sibiu la 30 Sept. D-na Elena Dr. Alex. Vaida-Voevod, soția marelui nostru luptător național, una dintre cele mai distinse figuri ale femeii ardelen, cari au veghiat neadormite lupta soților lor pentru neam, și au împărțit cu ei, toate frământările cari au dus neamul nostru din Transilvania la desrobire și unire națională.

Adormita în Domnul, cobora dintr'o fruntașe și ilustră familie brașoveană. Era una dintre cele mai culte Doamne ardelen, de o modestie rară, de o bunătate și nobleță de inimă care au alinat multe suferințe în jurul ei, condusă mereu de principiul: să nu știe stânga ce face dreapta.

După un scurt prohot ținut la locuința din Sibiu de venerabilul Arhimandrit Dr. E. Roșca, rămășițele pământești au fost transportate la Brașov, unde au fost depuse spre vecinică odihnă.

Veneratului nostru fruntaș și familiei aducem sincerele noastre condoleanțe.

† MARINA DĂDĂRLAT n. POPA -COMANICIU
A adormit în Domnul, împărțită cu s. Taine, la vârsta patriarhală de 87 de ani, venerabila creștină și româncă Maria Dădărlat n. Popa -Comanicu, în fruntașă comună Săliște. Inmormântarea ei s'a făcut Sâmbătă la 2 Octomvrie în cimitirul Bisericii Mari din localitate, luând parte o nesfârșită mulțime din Săliște și comunele vecine urmându-i sicriul o ceată mare de urmași și rudenii, dela cel opt fiu și fice până la strănepoți și strănepoate. În necrolog sunt înscrise câteva zeci de nume, dela fiul prof. univ. Dr. Ioan Lupaș, marele istoric al Transilvaniei, până la deținătorii a o mulțime de servicii publice, industriași și de profesioniști. Citind aceasta mare mulțime de nume și se vedește taina dăinuirii neamului românesc în aceste părți și eșirea românească dela poalele munților, odată pe graniță ne drebptă, în toate ținuturile românești. Taina este familia românească cu mulți copii, și în mijlocul ei mama creștină, cuvioasă, harnică, înțeleaptă, jertfitoare până la sacrificiu.

Adormita în Domnul a fost modelul acestei mame românce, cum au cunoscut-o vremile apuse, și pildă grăitoare pentru mamele din trei generații. Să odihnească cu cei dreپți, „căci luptă bună a luptat, credință bună a păzit“.

A MURIT LEONTE MOLDOVAN.

În cimitirul din Șinca-veche, țara Făgărașului, a fost înmormântat de țărani cunoscutul luptător național, Leonte Moldovan, originar din această comună, fost profesor și avocat distins, muncind aproape toată viața la Brăila. Cu el dispăre încă unul din bărbații cari au făcut cinste Ardealului, în Vechiul Regat. Om deștept, energic, a luptat în Liga Culturală, în cea antirevizionistă, în parlament. Pentru drepturile neamului, a ajutat pe mulți ardeleni care au fost evacuați în Rusia în vara anului 1917. Mulți dintre aceștia își vor aduce încă aminte cu recunoștină de el. Odihnească în pace!

Primăria Municipiului Sibiu — Biroul de Aprovizionare

Ad. Nr. 1051—1943.

A v i z

Aduce la cunoștința consumatorilor următoarele:
Cu începere dela 4 Oct. 1943, locuitorii din Municipiul au dreptul să cumpere dela depozitul de făină din str. Lungă Nr. 5 (brutăria W. Mayer) o singură dată o cantitate până la 10 kg. făină albă de persoană pe care să o păstreze ca rezervă,

Vânzătorul este obligat să înscrie în carnetul de bonuri de cartelă al cumpărătorului cantitatea de făină albă vândută și să-și noteze într'un tabel special de justificare (în dublul exemplar) numele, pronumele, și domiciliul cumpărătorului. Numărul carnetului de bonuri de cartelă. Cantitatea de făină albă vândută.

Un exemplar din tabelul special se va preda la Primărie.

Sibiu, la 2 Octombrie 1943.

PRIMAR,
Indescifrabil

SECRETAR GENERAL,
Valeriu Caicuțiu

Situația politică și militară de peste săptămână

Frontul din Rusia

În ultima săptămână luptele au ajuns să se dea pe linia râului Nipru unde rezistența germană oprește grozavele atacuri date de Ruși, care aruncă în luptă sute de mii de soldați și un material de războiu foarte mare. Cu toate acestea, Germanii au reușit în săptămâna aceasta să facă o rezistență mai dărză și terenul evacuat, a fost mult mai mic ca în săptămânile trecute.

În fața orașului Zaporoje și până la mare, frontul nu a suferit mari modificări. Cele mai îndârjite lupte s'au dat la Est de Melitopol. Germanii apărând istmul Perekop, care este poarta Crimeei.

Dela Zaporoje în sus până la vărsarea Pripetului în Nipru, pe malurile acestui fluviu s'au dat cele mai grozave bătălii cunoscute în istoria războaielor.

Rușii concentrează puternice forțe în fața Kievului. Acest oraș este așezat la 100 metri deasupra malului de Apus al râului, și luarea lui cu asalt va fi foarte grea.

În apropiere de râul Soș, Rușii au încercat să treacă Niprul.

La Sud de Kiev și în regiunea Kremenciug, Rușii au atacat din nou pozițiile germane. Încercarea de a trece Niprul pela Cercasy și Dniepropetrovsk, a costat multe pierderi pe inamic, căci mitralierele grele germane a rărit rândurile celor ce voiau să coboare pe pe celălalt mal al Niprului.

În regiunea Roslav-Smolensk trupele rusești s'au despărțit în două, atacând orașele Orșă și Krilev.

Forțele generalului Popof plecate dela Briansk s'au ciocnit cu armatele germane la răsărit de orașul Dlabin. La Nord, pe șoseaua Smolensk-Minsk și Veliki-Luki, luptele au fost neînsemnate.

În Cuban a fost evacuat orașul Temriuk.

Peste tot Germanii au rezistat cu eroism și au dat în unele locuri contra atacuri cu tancuri pentru a împiedeca înaintarea rusească.

Frontul din Italia

Acest front este cu totul secundar față de uriașele bătălie ce se desfășoară în Răsărit.

Anglo-Americanii dau atacuri reduse, dar trupele Mareșalului Kesserling, rezistă fixându-se pe noi poziții.

Atacurile anglo-americane s'au îndreptat spre orașul Foggia și Neapole, care după ce a fost ocupat și obiectivele militare distruse, a fost lăsat în mâna dușmanului.

Evenimente politice

Aniversarea Pactului Triplici

Implinindu-se 3 ani dela semnarea Pactului Triplici de către Germania, Japonia, Italia, România, Bulgaria, Croația, Slovacia și Ungaria, șefii acestor state sau Miniștrii de Externe au ținut frumoase cuvântări. Cele mai însemnate cuvântări au fost ținute de: von Ribbentrop, Sigemitsu și dl. prof. Mihail Autonescu.

Dl. Mussolini, șef al Statului Italian

După eliberare, Dl. Mussolini a luat conducerea partidului fascist, transformându-l în partid republican. Săptămâna aceasta s'a declarat șeful noului stat.

Anunțând această situație guvernul, republican fascist, a fost recunoscut de: Germania, Japonia, România, Croația, Slovacia și ceva mai târziu de către Ungaria.

De vânzare

Roată de transmisie

diametru 75 cm. lungimea axului 85 cm. cu lagăre

una șabă pentru motor, diametru 14 cm.

Informațiuni la „Tipografia Astra“ Sibiu, str. Avram Iancu

Cooperativa „Andrei Bârseanu“

anunță pe membrii săi, precum și clientela sa că i-a sosit un mare transport de:

Săpun de rufe

fabricat din uleiu curat

care se vinde cu 540 Lei bucata, de circa 2 kg.

De asemenea se va pune în vânzare o mare cantitate de:

Marmeladă

de prima calitate, fabricată din: visine, caise, precum și mere amestecate cu prune.

Prețul de vânzare este de: **290 Lei**

per kgr. netto, ambalajul fiind gratuit.

Vânzarea se face în magazinul de coloniale din str. Regina Maria Nr. 30, precum și la filialele: Vasile Lupu și Mihai Viteazul

Tipografia „ASTRA“ Sibiu

CENZURAT